

AGRU IN VICARIATUL MARAMUREȘ

Suplimentul Organului „Dumineca“.

Administrația: Biroul AGRU-lui Sighet, Piața Unirei No. 25.

Apare deodată cu „Dumineca“.

Prețul 1 Leu împreună cu „Dumineca“.

Un discurs nerostit

Clasa muncitorească este când obiectul stimei și al bunăvoinței vădite, când obiectul baljocurei și al pismeii. Aceasta clasă aduce folos nemăsurat societății, de multe ori însă formează germeul de distrugere al acestei societăți. Necesitățile, principiile și nizuințele acestei clase de multe ori fac, ca economiștii, politicianii, filantropii și alții să strige: „Iată chestia arzătoare a zilei! Chestia socială!“

Clasa aceasta muncitorească mai are încă vre-o câțiva prietini, cari doresc propășirea și binele ei, dar neasemănat mai mulți sunt aceia, cari numai binele nu-i doresc. Inimicii ei sunt de aceia, cari deschis lucrează împotriva intereselor muncitorului — în folosul lor propriu, cum ar fi de exemplu patronii, cari cu păgubirea muncitorului doresc sporirea averii lor proprie. Au însă muncitorii și inimici ascunși, cari se folosesc de muncitori numai pentru ajungerea scopurilor lor socialiste răsvrălite. Aceștia umple capul muncitorului cu ideile libertății, egalității și fraternității, soartea lor o arată mai neagră decât cum este, iar împrejurările de trai ale altora le reproduc de mai bune, mai amăgitoare decât de fapt este. Aceștia fâgăduiesc muncitorimei lucruri imposibile și în modul cel mai șiret seamănă între ei sămânța discordiei, sămânța neînțelegerii, sămânța neîndestulării și în taină — și nicidecum pe față — lucrează, ca muncitorul să simțească numai greutatea legilor și nicidecum și folosul lor, pe ascuns alimentează ura dintre muncitori și pătroni și la moment ce furtuna izbucnește, dispar de pe scenă.

Dar nu despre inimicii muncitorimei

doresc să vă vorbesc, ci despre prietenii ei. Cine sunt prietenii ei? Acei, cari în rândul întâi fac, ca muncitorul să înțeleagă demnitatea sa. Fără ca să ne cunoaștem demnitatea noastră, nu o putem prețui și nu o putem nici apăra după cuviință.

Dar cine învață pe muncitor să-și cunoască demnitatea? Doar „învățățul“, care în următorul mod vorbește cu muncitorul: „Mângăie-te prietine; cum sunt munți și văi și cum văile munților pot mulțumi frumusețea lor, așa este bine, ca și între membrii societății să fie deosebiri și diferite clase! Fii dar pe pace și te împacă cu situația ta.“ Muncitorul la auzul acestor vorbe nu știe, că oare i-se vorbește serios sau este obiectul ironiei. În nici un caz nu i se șterg sudorile și lacrimile.

Sau doar economistul îi arată demnitatea? Să vedem ce spune unul: „Am înaintat mult. Munca eliberată de cătușe și de multele legături și condusă de rațiune a devenit mai rentabilă. Scontul Băncii naționale a scăzut dela 6 la 4. Prețul muncii s'a ridicat. Nu este acesta îmbucurător?“

De fapt ar fi îmbucurător, dacă palavrele ar corespunde adevărului, dacă socoteala ar fi corectă. Dar nu este așa.

Dar să vedem, ce spun „filosofii!“ Ei zic: „Prietine, tu ești trist și nu fără cauză. Ce ți-a spus ție economistul, este numai aiureală. Dar noi filosofii, înțelegem în întregime situația tă supărătoare, soartea ta amară și te compătimim. Dar ce putem să facem? Așa este rândul lumii. Cu plângeri, cu mânie, sau chiar cu rugăciuni copilăroase și cu răbdare nici așa nu te ajuți. Încă cel mai bun ce poți face, este, să faci mutră bună, să te arijezi energic și pe lângă toate greutățile să-ți păzești facultățile tale și fără frică să cauți în fața fatalității. Ce

este azi întunec, mâine poate să devină luminos. Lasă — mai ales — rugăciunea. Dacă este Dumnezeu, are mai bun lucru, decât să-ți asculte plângerea și ca după gustul fieștecăruia să schimbe legile veșnice ale universului. Deci, înseamnă-ți deocamdată; răbdare și energie!" Așa zic filosofii. Acum e rândul vostru, muncitorilor, ca pe baza acestor principii să vă fericiți. Dar dacă nu reușiți, nu vă întristați, mai este un om „providențial” care v'ar putea ajuta: „politicianul.” Toate buzunarele îi sunt pline cu proiecte de legi, cari toate ținesc fericirea voastră. Și dacă vor trece un șir de ani, până aceste proiecte vor deveni legi, — să nu fiți nărăjiți. Doar tot ce este bun, cu greu se coace. Deocamdată — zice politicianul, — îndestuliți-vă cu drepturi politice atât de prețioase: cu libertatea religioasă și personală, cu libertatea presei și a conștiinței, cu votul egal și secret.

Sună frumos aceste. Dar oare vă hrăniți cu ele? Voi și cei cari se țin de voi?

În sfârșit despre aceia, cari vă instigă la tulburări, la încetarea lucrului, la ridicarea nemăsurată a prețului muncii și în caz de nereușită chiar și la atrocități — nici nu am poftă să vă vorbesc. Simțul vostru de dreptate, cinstea, cu care datorați legilor dumnezeiești, bisericesti și ale statului este cheazășis, că la acest fel de lucruri nu vă veți deșosi.

Vă amintesc numai povestea Agrippei, care ne spune, cum membrele trupului s'au revoltat împotriva pântecelui, că ele trebuie să lucreze numai pentru susținerea lui. Au încetat lucrul, dar fiindcă stomacul n'a avut ce să mistuiască, și celelalte membre s'au îmbolnăvit. Tot așa este și în societate, dacă nu lucrează fiecare în sfera sa pentru binele comun, dacă nu se supune fiecare legilor stabilite pentru acest bine.

Deci nici învățații, nici economiștii, nici filosofii, nici politicianii, nici anarhiștii, comuniștii și alții asemenea nu vă învață la cunoașterea demnității voastre. Nici unul nu vă dă un ajutor stabil. Nici unul nu vă este prietin.

Cine vă este dar prietin? Numai credința, numai religia. Numai aceasta vă spune, că fericirea veșnică se câștigă nu cu viață liniștită, ci între altele, cu jertfire de sine, cu osteneală, cu răbdarea tuturor neajunsurilor. Numai ea ne învață, că acela, care deja pe pământ și-a luat partea din

bine, nu poate aștepta bine a doua oră în cealaltă lume. Religia ne învață, că Isus Hristos prin munca grea și obositoare în atelierul lui Iosif a făcut, ca munca să fie nobilă, i-o dat un preț neasămănat mai mare, ca averile bogățiilor. Ea ne spune, că locul Lui de naștere a fost peștera, iar locuința Lui nu palat, ci casa săracă a unui dulgher și că în mâna Lui n'a ținut sceptru împărătesc ci unelte de lucrat.

Isus Hristos a dat o deosebită cinste clasei muncitorești prin aceea, că de acolo a ales pe tatăl său nutritor — sf. Iosif. De acolo a chemat pe propovăduitorii Evangheliei și nu din clasa stăpânilor. Mama Mântuitorului — deși se trăgea din viță împărătească — pe timpul nașterii lui Isus s'a ținut de clasa muncitorească, și întru toate a trebuit să sufere neajunsurile acestei clase. Gândiți-vă la aceste și nu vă veți plânge împotriva soartei voastre, ci mai cu ușurință o veți suporta. Așa apoi veți afla mângâiere, paciință și tărie și munca voastră va deveni o neîncetată rugăciune, pe care nu cu vorba, ci cu fapta o veți înălța la cer. Și munca nu vi se va părea umilitoare, nici va fi o povară apăsătoare — cum a fost la păgâni — cum socotesc și azi mulți că este.

Este fapt, că azi chestia muncitorească este studiată din toate punctele de vedere. Dar așa se vede — că în aceste cercetări nu stăpânește spiritul creșlinesc, ci egoismul și interesele personale. Fără suflet, cași pre o problemă matematică, vreau să o rezolve savanții. Așa nu vor găsi desnodământ. Din contră, situația se va ascuți și pericolul va deveni tot mai mare. Nu auziți strigătele de alarmă? Acest strigăt nu este strigătul bucuriei. O, nu! Acest strigăt este glasul stors de suferințe, de tristețe, de mizerie — este un strigăt oprimat, dar care amenință.

Să ne adunăm deci — toate clasele sociale — să ne apropiem, să învățăm a ne cinsti, a ne prețui. Avem Agra-l, care este și pentru aceea, ca prin membrii săi să dea desnodământ arzătoarei chestii sociale.*)

Mismar.

*) La adunarea Agra-lui din suburbia „Cămara” din pricina ploaiei neputându-se aduna auditorul muncitoresc, acest discurs nu s'a rostit.

